

**09 MEI 1980. - UNIFORME REGELN betreffende de overeenkomst van
internationaal spoorwegvervoer van reizigers en bagage (CIV)
Gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 07.09.1983)**

**TITEL I.
ALGEMENE BEPALINGEN.**

**Artikel 1.
Werkingsfeer.**

- § 1. Behoudens de in de artikelen 2, 3 en 33 genoemde uitzonderingen, zijn de Uniforme Regelen van toepassing op alle vervoer van reizigers en bagage, met inbegrip van motorvoertuigen, dat wordt verricht met internationale vervoerdocumenten voor een traject, dat op het grondgebied van ten minste twee Staten is gelegen en uitsluitend lijnen omvat, die op de in de artikelen 3 en 10 van het Verdrag bedoelde lijst zijn ingeschreven alsmede ook in voorkomend geval op volgens artikel 2§2, alinea 2, van het Verdrag, daarmee gelijkgesteld vervoer.
Met betrekking tot de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers zijn de Uniforme Regelen eveneens van toepassing op begeleiders van zendingen, die volgens de Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal spoorwegvervoer van goederen (CIM) worden vervoerd.
- § 2. De internationale tarieven bepalen de relaties, waarvoor internationale vervoerdocumenten worden afgegeven.
- § 3. In de Uniforme Regelen omvat de term "station": spoorwegstations, havens der scheepvaartlijnen en alle andere ter uitvoering van de vervoerovereenkomst voor het publiek geopende inrichtingen van de vervoerondernemingen.

**Artikel 2.
Uitzonderingen op de werkingsfeer.**

- § 1. Op vervoer, waarvan het station van vertrek en het station van bestemming op het grondgebied van dezelfde Staat zijn gelegen en waarvoor het grondgebied van een andere Staat slechts voor doorvoer wordt gebruikt, zijn de Uniforme Regelen niet van toepassing:
- a) indien de lijnen, waarover de doorvoer geschiedt, uitsluitend door een spoorweg van de Staat van vertrek worden geëxploiteerd, of
 - b) indien de betrokken Staten of spoorwegen zijn overeengekomen dit vervoer niet als internationaal te beschouwen.
- § 2. Op vervoer tussen stations van twee aangrenzende Staten en vervoer tussen stations van twee Staten in doorvoer over het grondgebied van een derde Staat is, indien de lijnen waarover het vervoer geschiedt uitsluitend door een spoorweg van één dezer drie Staten worden geëxploiteerd, het voor het nationale vervoer van deze spoorweg geldende recht van toepassing, indien de wetten en reglementen van geen der betrokken Staten zich daartegen verzetten.

**Artikel 3.
Voorbehoud betreffende de aansprakelijkheid in geval van dood en verwonding
van reizigers.**

- § 1. Elke Staat kan op het tijdstip, waarop hij het Verdrag ondertekent of de akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding nederlegt, zich het recht

voorbehouden alle bepalingen betreffende de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers niet toe te passen op slachtoffers van een ongeval op zijn grondgebied, die zijn onderdanen zijn of in deze Staat hun gewone verblijfplaats hebben.

- § 2. Elke Staat, die dit voorbehoud gemaakt heeft, kan op elk tijdstip de intrekking daarvan aan de depositaris meedelen. De intrekking van het voorbehoud treedt één maand na de dag, waarop de depositaris daarvan aan de Staten kennis geeft, in werking.

Artikel 4 Vervoerplicht.

- § 1. De spoorweg is verplicht alle vervoer van reizigers en bagage overeenkomstig de Uniforme Regelen te verrichten, mits:
- a) de reiziger de Uniforme Regelen, de bijkomende bepalingen en de internationale tarieven in acht neemt;
 - b) het vervoer met het personeel en de normale, aan de regelmatige vervoersbehoeften beantwoordende vervoermiddelen mogelijk is;
 - c) het vervoer niet wordt belemmerd door omstandigheden, die de spoorweg niet kan vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kan verhelpen.
- § 2. Indien het bevoegd gezag heeft beslist, dat de dienst geheel of gedeeltelijk, blijvend of tijdelijk zal worden gestaakt, moeten deze maatregelen onverwijld worden bekend gemaakt aan het publiek en de spoorwegen; deze lichten de spoorwegen van de andere Staten in met het oog op de publicatie daarvan.
- § 3. Elke door de spoorweg op dit artikel gemaakte inbreuk kan aanleiding geven tot een vordering tot vergoeding van de veroorzaakte schade.

Artikel 5 Tarieven. Bijzondere contracten.

- § 1. De internationale tarieven moeten alle voor het vervoer geldende bijzondere voorwaarden bevatten, met name de voor de berekening van de vervoerprijs en de bijkomende kosten nodige gegevens en eventueel de voorwaarden voor omrekening van munteenheden.
De voorwaarden van de internationale tarieven mogen slechts van de Uniforme Regelen afwijken, indien deze zulks uitdrukkelijk bepalen.
- § 2. De internationale tarieven moeten jegens een ieder onder dezelfde voorwaarden worden toegepast.
- § 3. De spoorwegen kunnen bijzondere contracten, die prijsverlagingen of andere voordelen bevatten, sluiten, voor zover vergelijkbare voorwaarden worden toegekend aan reizigers, die zich in vergelijkbare omstandigheden bevinden.
Prijsverlagingen of andere voordelen kunnen worden overeengekomen ten behoeve van de spoorwegdiensten en van overheidsdiensten of voor liefdadige, opvoedings- of onderwijsdoeleinden.
De op grond van de eerste en tweede alinea getroffen maatregelen behoeven niet te worden gepubliceerd.
- § 4. Internationale tarieven behoeven slechts gepubliceerd te worden in de Staten, waarvan de spoorwegen aan die tarieven als spoorweg van vertrek of bestemming deelnemen. Deze tarieven en de wijzigingen daarvan treden op de bij hun publicatie aangegeven dag in werking. Prijsverhogingen en andere verzwaringen van de vervoersvoorwaarden van tarieven treden niet eerder dan zes dagen na hun publicatie in werking.

Wijzigingen van de vervoerprijzen en bijkomende kosten van de internationale tarieven wegens koersveranderingen en verbeteringen van kennelijke fouten treden de dag na hun publicatie in werking.

- § 5. De reiziger kan in elk voor het internationaal vervoer geopend station kennis nemen van de internationale tarieven of uittreksels daarvan, die de prijzen van de daar verkrijgbare internationale vervoerbewijzen voor reizigers en bagage vermelden.

Artikel 6 **Rekeneenheid. Omrekenings- of aannemingskoers.**

- § 1. De in de Uniforme Regelen bedoelde rekeneenheid is het Bijzondere Trekkingsrecht, zoals dit is omschreven door het Internationaal Monetair Fonds.
De in Bijzondere Trekkingsrechten uitgedrukte waarde van de nationale munteenheid van een Staat, die lid is van het Internationaal Monetair Fonds, wordt overeenkomstig de door dit Fonds voor zijn eigen verrichtingen en transacties toegepaste waarderingsmethode berekend.
- § 2. De in Bijzondere Trekkingsrechten uitgedrukte waarde van de nationale munteenheid van een Staat, die geen lid is van het Internationaal Monetair Fonds, wordt op de door die Staat vastgestelde wijze berekend.
Deze berekening moet in de nationale munteenheid een reële waarde uitdrukken, die de uit de toepassing van § 1 voortvloeiende waarde zo veel mogelijk benadert.
- § 3. Voor een Staat, die geen lid is van het Internationaal Monetair Fonds en waarvan de wetgeving de toepassing van § 1 of § 2 niet toestaat, wordt de in de Uniforme Regelen bedoelde rekeneenheid beschouwd als gelijk aan drie goudfranken.
De goudfrank wordt door 10/31 gram goud met een gehalte van 0,900 bepaald.
De omrekening van de goudfrank moet in de nationale munteenheid een reële waarde uitdrukken, die de uit de toepassing van § 1 voortvloeiende waarde zo veel mogelijk benadert.
- § 4. Binnen drie maanden na de inwerkingtreding van het Verdrag en telkens wanneer in hun berekeningsmethode of in de waarde van hun nationale munteenheid in verhouding tot de rekeneenheid een wijziging optreedt, delen de Staten hun berekeningsmethode volgens § 2 of het resultaat van de omrekening volgens § 3 aan het Centraal Bureau mee.
Het Centraal Bureau geeft van deze mededelingen aan de Staten kennis.
- § 5. De spoorweg moet de koersen publiceren, waartegen:
- a) hij de in buitenlandse munteenheden uitgedrukte, in binnenlandse betaalmiddelen te betalen bedragen omrekent (omrekeningskoers);
 - b) hij buitenlandse betaalmiddelen in betaling aanneemt (aannemingskoers).

Artikel 7 **Bijkomende bepalingen.**

- § 1. Twee of meer Staten of twee of meer spoorwegen kunnen voor de uitvoering van de Uniforme Regelen bijkomende bepalingen vaststellen. Deze mogen slechts van de Uniforme Regelen afwijken, indien deze zulks uitdrukkelijk bepalen.
- § 2. De bijkomende bepalingen worden gepubliceerd en treden in werking op de bij de wetten en reglementen van elke Staat bepaalde wijze. De bijkomende bepalingen en hun inwerkingtreding worden aan het Centraal Bureau medegedeeld.

Artikel 8

Nationaal recht.

- § 1. Bij gebreke van bepalingen in de Uniforme Regelen, in de bijkomende bepalingen en in de internationale tarieven geldt het nationale recht.
- § 2. Onder nationaal recht wordt verstaan het recht van de Staat, waar de rechthebbende zijn rechten doet gelden, de conflictenregels daaronder begrepen.
- § 3. Voor de toepassing van de bepalingen betreffende de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers is het nationale recht het recht van de Staat, op wiens grondgebied het ongeval aan de reiziger is overkomen, de conflictenregels daaronder begrepen.

TITEL 2 - VERVOEROVEREENKOMST.

HOOFDSTUK 1 - REIZIGERSVERVOER.

Artikel 9

Dienstregeling en gebruik van de treinen.

- § 1. De spoorweg moet de dienstregeling van de treinen op passende wijze aan het publiek ter kennis brengen.
- § 2. De dienstregelingen of de tarieven moeten de beperkingen in het gebruik van bepaalde treinen of bepaalde rijtuigklassen aangeven.

Artikel 10.

Uitsluiting van het vervoer. Voorwaardelijke toelating.

- § 1. Van het vervoer zijn uitgesloten of kunnen onderweg worden uitgesloten:
- a) personen, die in staat van dronkenschap verkeren, zich op onbehoorlijke wijze gedragen of de in elke Staat geldende voorschriften niet in acht nemen; deze personen hebben geen recht op terugbetaling van de prijs voor hun vervoer en die voor hun bagage;
 - b) personen, die wegens ziekte of op andere gronden kennelijk voor hun medereizigers hinderlijk zullen zijn, tenzij een gehele rijtuigafdeling voor hen is gereserveerd of tegen betaling aan hen ter beschikking kan worden gesteld; onderweg ziek geworden personen moeten evenwel tenminste worden vervoerd tot het eerste station, waar hun de nodige verzorging kan worden gegeven; de prijs voor hun vervoer wordt hun overeenkomstig artikel 25 terugbetaald na aftrek van het bedrag voor het afgelegde traject; hetzelfde geldt eventueel met betrekking tot het vervoer van bagage.
- § 2. Het vervoer van aan besmettelijke ziekten lijdende personen wordt beheerst door internationale verdragen en reglementen of, bij gebreke daarvan, de wetten en reglementen van elke Staat.

Artikel 11.

Vervoerbewijzen.

- § 1. Op de voor een internationaal vervoer afgegeven vervoerbewijzen moet de afkorting ≤CIV> voorkomen. Bij wijze van overgang is het teken CI toegelaten.

- § 2. De internationale tarieven of de overeenkomsten tussen spoorwegen bepalen de vorm en de inhoud van de vervoerbewijzen, alsmede de taal en de lettertekens, waarmee zij moeten worden bedrukt en ingevuld.
- § 3. Behoudens de in de internationale tarieven bepaalde uitzonderingen, moeten de vervoerbewijzen bevatten:
- a) De stations van vertrek en bestemming;
 - b) De reisweg; indien het gebruik van verschillende reiswegen of vervoermiddelen is toegestaan, moet zulks vermeld zijn;
 - c) De soort trein en de rijtuigklasse;
 - d) De vervoerprijs;
 - e) De eerste dag van geldigheid;
 - f) De geldigheidsduur.
- § 4. Ingevolge een internationaal tarief in een omslag afgegeven vervoerbewijzen vormen één enkel vervoerbewijs in de zin van de Uniforme Regelen.
- § 5. Behoudens de in de internationale tarieven bepaalde uitzonderingen, is een vervoerbewijs overdraagbaar, indien het niet op naam is gesteld en de reis nog niet is aangevangen.
- § 6. De reiziger moet zich bij de inontvangstneming van het vervoerbewijs ervan overtuigen, dat dit met zijn aanwijzingen overeenstemt.
- § 7. De geldigheidsduur van de vervoerbewijzen en de onderbreking van de reis worden door de internationale tarieven geregeld.

Artikel 12.

Recht op vervoer. Reiziger zonder geldig vervoerbewijs.

- § 1. De reiziger moet vanaf het begin van de reis zijn voorzien van een geldig vervoerbewijs; hij moet dit gedurende de gehele reis bewaren en het desverlangd aan ieder met controle belast personeelslid van de spoorweg tonen en bij het einde van de reis afgeven. De internationale tarieven kunnen uitzonderingen bepalen.
- § 2. Onbevoegd gewijzigde vervoerbewijzen zijn ongeldig en worden door de met controle belaste personeelsleden van de spoorweg ingetrokken.
- § 3. De reiziger, die geen geldig vervoerbewijs kan tonen, moet boven de vervoerprijs een toeslag betalen, die volgens de voor de spoorweg, die de toeslag vordert, geldende voorschriften wordt berekend.
- § 4. De reiziger, die de onmiddellijke betaling van de vervoerprijs of de toeslag weigert, kan van het vervoer worden uitgesloten. De uitgesloten reiziger kan niet verlangen, dat zijn bagage op een ander dan het station van bestemming te zijner beschikking wordt gesteld.

Artikel 13

Prijsverlaging voor kinderen.

- § 1. Kinderen tot en met vijf jaar, voor wie geen afzonderlijke plaats wordt verlangd, worden kosteloos en zonder vervoerbewijs vervoerd.
- § 2. Kinderen van zes tot en met tien jaar en jongere kinderen, voor wie een afzonderlijke plaats wordt verlangd, worden tegen verlaagde prijzen vervoerd. Behoudens voor de toeslagen voor het gebruik van bepaalde treinen of bepaalde rijtuigen, mogen deze niet

meer bedragen dan de halve prijs van de vervoerbewijzen voor volwassenen, onverminderd de afronding der bedragen volgens de voor de spoorweg, die het vervoerbewijs afgeeft, geldende voorschriften.

Deze verlaging behoeft niet te worden verleend op de prijzen van vervoerbewijzen, die reeds een prijsverlaging ten opzichte van de normale prijs voor een enkele reis bevatten.

- § 3. De internationale tarieven kunnen evenwel leeftijdsgrenzen bepalen, die afwijken van de in § 1 en § 2 genoemde, voorzover deze grenzen voor het in § 1 bedoelde kosteloos vervoer niet lager dan vier jaar en voor de in § 2 bedoelde prijsverlagingen niet lager dan tien jaar zijn.

Artikel 14. Bezetting van plaatsen.

- § 1. De bezetting, toewijzing en reservering van plaatsen in de treinen worden door de voor de spoorwegen geldende voorschriften geregeld. Voor het vervoer van motorvoertuigen kan de spoorweg voorschrijven dat de reizigers gedurende het vervoer in het voertuig blijven.
- § 2. Onder de in de internationale tarieven bepaalde voorwaarden kan de reiziger een plaats in een hogere rijtuigklasse of een trein van een hogere prijscategorie dan op zijn vervoerbewijs vermeld gebruiken of de reisweg laten veranderen.

Artikel 15. Meenemen van handbagage en dieren in de rijtuigen.

- § 1. De reiziger mag makkelijk draagbare voorwerpen (handbagage) kosteloos in de rijtuigen meenemen.
Iedere reiziger heeft voor zijn handbagage slechts de beschikking over de ruimte boven en onder zijn zitplaats of een overeenkomstige andere ruimte, indien het rijtuigen betreft van een speciaal type, met name die met een bagage-ruimte.
- § 2. In de rijtuigen mogen niet worden meegenomen:
- a) stoffen en voorwerpen, die ingevolge artikel 18, e, van het vervoer als bagage zijn uitgesloten, behoudens in de bijkomende bepalingen of tarieven bepaalde uitzonderingen;
 - b) voorwerpen, die voor de reizigers hinderlijk kunnen zijn of schade kunnen veroorzaken;
 - c) voorwerpen, die ingevolge voorschriften van de douane of andere overheidsinstanties niet in de rijtuigen mogen worden meegenomen;
 - d) levende dieren, behoudens in de bijkomende bepalingen of tarieven bepaalde uitzonderingen.
- § 3. De internationale tarieven kunnen bepalen, onder welke voorwaarden in strijd met § 1 en § 2, b, in de rijtuigen meegenomen voorwerpen niettemin als handbagage of bagage worden vervoerd.
- § 4. De spoorweg heeft bij een ernstig vermoeden van overtreding van § 2, a, b en d, het recht zich in tegenwoordigheid van de reiziger te overtuigen van de aard van de in de rijtuigen meegenomen voorwerpen. Indien het niet mogelijk is vast te stellen, welke reiziger de te onderzoeken voorwerpen heeft meegenomen, verricht de spoorweg het onderzoek in tegenwoordigheid van twee niet tot de spoorweg behorende getuigen.
- § 5. De reiziger moet de voorwerpen en dieren, die hij in het rijtuig meeneemt, zelf bewaken, behoudens indien dit niet mogelijk is, omdat hij zich in een in § 1 bedoeld rijtuig van een

speciaal type bevindt.

§ 6. De reiziger is aansprakelijk voor elke schade, veroorzaakt door de door hem in het rijtuig meegenomen voorwerpen of dieren, tenzij hij bewijst, dat de schade het gevolg is van schuld van de spoorweg, schuld van een derde of omstandigheden, die hij niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhelpen.

Deze bepaling laat de mogelijke aansprakelijkheid van de spoorweg ingevolge artikel 26 onverlet.

Artikel 16.

Missen van aansluiting. Opheffing van treinen.

§ 1. Indien door vertraging van een trein de aansluiting op een andere trein wordt gemist of indien een trein op het gehele of een deel van het traject wordt opgeheven en de reiziger zijn reis wil voortzetten, moet de spoorweg, voor zover mogelijk, de reiziger met zijn handbagage en bagage zonder enige bijbetaling vervoeren met een trein, die over dezelfde of een andere lijn van de bij de oorspronkelijke reisweg betrokken spoorwegen naar hetzelfde station van bestemming rijdt, teneinde de reiziger zijn bestemming met zo weinig mogelijke vertraging te doen bereiken.

§ 2. De spoorweg moet eventueel op het vervoerbewijs vermelden, dat de aansluiting is gemist of de trein is opgeheven, de geldigheid van het vervoerbewijs voor zover nodig verlengen en het vervoerbewijs geldig maken voor de nieuwe reisweg, voor een hogere rijtuigklasse of voor een trein van een hogere prijs categorie. De tarieven of de dienstregelingen kunnen evenwel het gebruik van bepaalde treinen uitsluiten.

HOOFDSTUK 2. - BAGAGEVERVOER.

Artikel 17.

Toegelaten voorwerpen.

§ 1. Tot het vervoer als bagage zijn voor reisdoeleinden bestemde voorwerpen in koffers, manden, handkoffers, reistassen en andere dergelijke verpakkingen en deze verpakkingen zelf toegelaten.

§ 2. De internationale tarieven kunnen dieren en niet in § 1 bedoelde voorwerpen, met name begeleide motorvoertuigen, die met of zonder aanhanger ten vervoer worden aangeboden, onder bepaalde voorwaarden als bagage toelaten.

Artikel 18.

Uitgesloten voorwerpen.

Van het vervoer als bagage zijn uitgesloten:

- a) voorwerpen, waarvan het vervoer in één der betrokken Staten is verboden;
- b) voorwerpen, waarvan het vervoer in één der betrokken Staten aan de posterijen is voorbehouden;
- c) handelswaren;
- d) voorwerpen van een te grote omvang of massa;
- e) gevaarlijke stoffen en voorwerpen, met name geladen vuurwapens, ontplofbare of brandbare stoffen en voorwerpen en verbranding bevorderende, giftige, radioactieve, bijtende, walgingwekkende of besmetting opleverende stoffen; de internationale tarieven kunnen bepaalde van deze stoffen en voorwerpen voorwaardelijk als bagage toelaten.

Artikel 19 Inschrijving en vervoer van bagage.

- § 1. Behoudens in de internationale tarieven bepaalde uitzonderingen wordt bagage slechts ingeschreven op vertoon van een vervoerbewijs, dat ten minste geldig is tot het station van bestemming van de bagage.
Indien de tarieven bepalen dat bagage ten vervoer kan worden toegelaten zonder vertoon van een vervoerbewijs, zijn de bepalingen van de Uniforme regelen betreffende de rechten en plichten van de reiziger met betrekking tot zijn bagage van overeenkomstige toepassing op de afzender van de bagage.
- § 2. De spoorweg behoudt zich de mogelijkheid voor om bagage te vervoeren over een andere reisweg dan die welke wordt gevolgd door de reiziger.
Op het vertrekstation en op overstapstations, waar de bagage moet worden overgeladen, wordt zij verder vervoerd met de eerste voor regelmatig bagagevervoer geschikte trein. Het vervoer van bagage kan onder de hierboven vermelde voorwaarden slechts geschieden, indien de bij vertrek of onderweg door de douane of andere overheidsinstanties geëiste formaliteiten zich daartegen niet verzetten.
- § 3. De tarieven en de dienstregelingen kunnen het vervoer van bagage in bepaalde treinen of treincategorieën of van en naar bepaalde stations uitsluiten of beperken.
- § 4. Behoudens in de internationale tarieven bepaalde uitzonderingen dient de prijs voor het vervoer van bagage bij de inschrijving te worden betaald.
- § 5. Voor zover de inschrijvingsformaliteiten van bagage niet in dit artikel worden geregeld, zijn zij onderworpen aan de in het station van inschrijving geldende voorschriften.

Artikel 20. Bagagebewijs.

- § 1. Bij de inschrijving van de bagage wordt aan de reiziger een bagagebewijs afgegeven.
- § 2. Op de voor een internationaal vervoer afgegeven bagagebewijzen moet de afkorting $\leq CIV \geq$ voorkomen. Bij wijze van overgang is het teken ... toegelaten.
- § 3. De internationale tarieven of de overeenkomsten tussen de spoorwegen bepalen de vorm en de inhoud van de bagagebewijzen alsmede de taal en de lettertekens, waarmee zij moeten worden bedrukt en ingevuld.
- § 4. Behoudens de in de internationale tarieven bepaalde uitzonderingen, moeten de bagagebewijzen bevatten :
- a) de stations van vertrek en bestemming;
 - b) de vervoersroute;
 - c) de dag en het uur van de afgifte;
 - d) het aantal reizigers;
 - e) het aantal en de massa van de colli;
 - f) de vervoerprijs en de overige kosten.
- § 5. De reiziger moet zich bij de inontvangstneming van het bagagebewijs ervan overtuigen dat dit met zijn aanwijzingen overeenstemt.

Artikel 21. Toestand, aard, verpakking en merking van de bagage.

- § 1. De spoorweg kan colli, waarvan de toestand of aard ondeugdelijk of de verpakking onvoldoende is of die duidelijke tekenen van beschadiging vertonen, weigeren. Indien hij ze niettemin aanneemt, kan hij een desbetreffende vermelding op het bagagebewijs aanbrengen. De inontvangstneming door de reiziger van een bagagebewijs met een dergelijke vermelding geldt als bewijs, dat de reiziger de juistheid van deze vermelding heeft erkend.
- § 2. De reiziger moet op een goed-zichtbare plaats op elk colli een houdbare, duidelijke en onuitwisbare aanduiding, die elke verwarring uitsluit, plaatsen van:
- a) zijn naam en zijn adres;
 - b) het station en het land van bestemming.
- Vervallen aanduidingen moeten door de reiziger onleesbaar worden gemaakt of worden verwijderd.
- De spoorweg kan colli, die de voorgeschreven aanduidingen niet bevatten, weigeren.

Artikel 22.
Aansprakelijkheid van de reiziger. Onderzoek. Boete.

- § 1. De reiziger is aansprakelijk voor alle gevolgen van de niet-nakoming van de artikelen 17, 18 en 21, § 2.
- § 2. De spoorweg heeft bij een ernstig vermoeden van overtreding het recht te onderzoeken, of de inhoud van de bagage aan de voorschriften voldoet, indien de wetten of reglementen van de Staat waar het onderzoek moet geschieden, zulks niet verbieden. De reiziger moet worden uitgenodigd bij het onderzoek tegenwoordig te zijn. Indien hij niet verschijnt of indien hij niet kan worden bereikt, moet het onderzoek in tegenwoordigheid van twee niet tot de spoorweg behorende getuigen geschieden.
- § 3. Indien een overtreding wordt vastgesteld, moet de reiziger de door het onderzoek veroorzaakte kosten betalen. In geval van overtreding van de artikelen 17 en 18 kan de spoorweg een in de internationale tarieven bepaalde boete vorderen, onverminderd de betaling van een vervoerprijs-verschil en een eventuele schadevergoeding.

Artikel 23.
Aflevering.

- § 1. Aflevering van bagage geschiedt tegen afgifte van het bagagebewijs en eventueel tegen betaling van de op de zending drukkende kosten. De spoorweg heeft het recht, doch niet de verplichting, te onderzoeken of de houder van het bagagebewijs bevoegd is tot inontvangstneming.
- § 2. Met aflevering aan de houder van het bagagebewijs worden, indien zulks volgens de voor het station van aflevering geldende voorschriften geschiedt, gelijk gesteld:
- a) de afgifte van de bagage aan de douane- of belasting instanties in hun niet door de spoorweg beheerde expeditie- en opslagruimten;
 - b) het toevertrouwen van levende dieren aan een derde.
- § 3. De houder van het bagagebewijs kan aan het bagageloket van het station van bestemming de aflevering van de bagage verlangen, zodra na aankomst van de trein, waarmee de bagage moest worden vervoerd, de voor de terbeschikkingstelling en eventueel de vervulling van de door de douane of andere overheidsinstanties vereiste formaliteiten benodigde tijd is verstreken.
- § 4. Bij gebreke van afgifte van het bagagebewijs is de spoorweg slechts verplicht de bagage af te leveren aan degene die zijn recht bewijst; bij onvoldoende bewijslevering kan de

spoorweg een zekerheid verlangen.

- § 5. De bagage wordt afgeleverd op het station, waarvoor hij is ingeschreven. Evenwel kan op tijdig verzoek van de houder van het bagagebewijs, indien de omstandigheden en de voorschriften van de douane of andere overheidsinstanties zich daartegen niet verzetten, de bagage worden teruggegeven op het station van vertrek of afgeleverd op een onderweg-station, tegen afgifte van het bagagebewijs en, indien de tarieven zulks bepalen, op vertoon van het vervoerbewijs.
- § 6. De houder van het bagagebewijs, aan wie de bagage niet volgens § 3 is afgeleverd, kan verlangen, dat de dag en het uur, waarop hij om de aflevering heeft gevraagd, op het bagagebewijs worden vermeld.
- § 7. Indien de rechthebbende hierom vraagt, moet de spoorweg in zijn tegenwoordigheid de bagage onderzoeken, ten einde een beweerde schade vast te stellen. De rechthebbende kan de inontvangstneming van de bagage weigeren, indien de spoorweg aan zijn verzoek geen gevolg geeft.
- § 8. Overigens gelden voor de wijze van aflevering van bagage de voor het station van aflevering geldende voorschriften.

HOOFDSTUK 3. – GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN VOOR HET VERVOER VAN REIZIGERS EN BAGAGE.

Artikel 24. Nakoming van overheidsvoorschriften.

De reiziger moet de voorschriften van de douane of andere overheidsinstanties met betrekking tot zijn persoon, de door hem meegenomen dieren en het onderzoek van zijn handbagage en bagage in acht nemen.
Hij moet bij dit onderzoek tegenwoordig zijn, behoudens de in de wetten en reglementen van elke Staat bepaalde uitzonderingen. De spoorweg is jegens de reiziger niet aansprakelijk voor de schade als gevolg van de niet-nakoming van deze verplichtingen door de reiziger.

Artikel 25. Terugbetaling en bijbetaling.

- § 1. De vervoerprijs wordt geheel of gedeeltelijk terugbetaald indien :
- a) het vervoerbewijs niet of slechts gedeeltelijk is gebruikt;
 - b) het vervoerbewijs wegens plaatsgebrek is gebruikt in een lagere rijtuigklasse of een trein van een lagere prijscategorie dan op het vervoerbewijs vermeld;
 - c) de bagage op het station van vertrek is teruggenomen of op een onderwegstation is afgeleverd.
- § 2. De internationale tarieven bepalen welke bewijsstukken bij het verzoek tot terugbetaling moeten worden overgelegd, de terug te betalen bedragen en de daarvan af te trekken kosten.
Deze tarieven kunnen de terugbetaling van de vervoerprijs in bepaalde gevallen uitsluiten of daaraan voorwaarden verbinden.
- § 3. Elk op de voorgaande paragrafen of op artikel 10, § 1, b) gegrond verzoek tot terugbetaling vervalt indien het niet binnen zes maanden bij de spoorweg is ingediend.

De termijn begint voor vervoerbewijzen op de dag volgend op de afloop van hun geldigheid en voor bagagebewijzen op de dag van hun afgifte.

- § 4. In geval van onjuiste toepassing van een tarief of van vergissing bij de berekening of de inning van de vervoerprijs en van andere kosten moet het te veel of te weinig geïnde bedrag slechts door de spoorweg terugbetaald of aan de spoorweg bijbetaald worden, indien het verschil meer dan twee rekeneenheden per vervoerbewijs of bagagebewijs bedraagt.
- § 5. Voor de berekening van het te veel of te weinig geïnde bedrag moet de officiële omrekeningskoers van de dag, waarop de vervoerprijs werd geïnd, worden toegepast. Indien de betaling in een andere munteenheid dan die van de inning geschiedt, is de koers van de dag van deze betaling van toepassing.
- § 6. In alle in dit artikel niet geregelde gevallen en bij gebreke van een overeenkomst tussen de spoorwegen zijn de in de Staat van vertrek geldende voorschriften van toepassing.

TITEL III. AANSPRAKELIJKHEID.

HOOFDSTUK 1. AANSPRAKELIJKHEID VAN DE SPOORWEG IN GEVAL VAN DOOD EN VERWONDING VAN REIZIGERS.

Artikel 26. Grond van de aansprakelijkheid.

- § 1. De spoorweg is aansprakelijk voor de schade, die is ontstaan door dood, verwonding of ander lichamelijk of geestelijk letsel van een reiziger als gevolg van een aan de reiziger tijdens zijn verblijf in de rijtuigen of bij het in- of uitstappen overkomen ongeval in verband met de uitoefening van het spoorwegbedrijf.
De spoorweg is bovendien aansprakelijk voor de schade, die is ontstaan door geheel of gedeeltelijk verlies of door beschadiging van voorwerpen, die het slachtoffer van een dergelijk ongeval op zich droeg of bij zich had als handbagage, dieren daaronder begrepen.
- § 2. De spoorweg is van deze aansprakelijkheid ontheven:
- a) indien het ongeval een gevolg is van omstandigheden buiten de bedrijfsuitoefening, die de spoorweg ondanks de naar de aard van het geval vereiste zorgvuldigheid niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhelpen;
 - b) geheel of gedeeltelijk, naarmate het ongeval een gevolg is van schuld van de reiziger of een gedrag van deze, dat niet met het normale gedrag van reizigers overeenstemt;
 - c) indien het ongeval een gevolg is van het gedrag van een derde, dat de spoorweg, ondanks de naar de aard van het geval vereiste zorgvuldigheid, niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhelpen; indien de aansprakelijkheid van de spoorweg daardoor niet is uitgesloten, is hij geheel aansprakelijk binnen de grenzen van de Uniforme Regelen en onverminderd eventueel verhaal op de derde.
- § 3. De Uniforme Regelen laten de aansprakelijkheid van de spoorweg in de niet in § 1 bedoelde gevallen onverlet.

§ 4. De in de zin van dit hoofdstuk aansprakelijke spoorweg is degene, die volgens de in de artikelen 3 en 10 van het Verdrag bedoelde lijst van de lijnen de lijn exploiteert, waarop het ongeval is voorgevallen. Indien er volgens deze lijst co-exploitatie door twee spoorwegen is, is elk van hen aansprakelijk.

**Artikel 27.
Schadevergoeding bij dood.**

§ 1. Bij dood van de reiziger omvat de schadevergoeding:

- a) de ten gevolge van het overlijden noodzakelijke kosten, met name die van het vervoer van het stoffelijk overschot, de begrafenis en de crematie;
- b) indien de dood niet onmiddellijk is ingetreden, de in artikel 28 bedoelde schade.

§ 2. Indien door de dood van de reiziger andere personen, jegens welke hij een wettelijke onderhoudsplicht had of in de toekomst gehad zou hebben, hun ondersteuning verliezen, moeten ook deze voor dit verlies schadeloos gesteld worden. De vordering tot schadevergoeding van personen, waarvan de reiziger zonder wettelijke verplichting het onderhoud verzorgde, blijft onderworpen aan het nationale recht.

**Artikel 28.
Schadevergoeding bij verwonding.**

Bij verwonding of ander lichamelijk of geestelijk leedsel van de reiziger omvat de schadevergoeding;

- a) de noodzakelijke kosten, met name die van de behandeling en het vervoer;
- b) de door gehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid of vermeerdering van behoeften ontstane schade.

**Artikel 29.
Vergoeding van andere schade.**

Het nationale recht bepaalt, of en in welke mate de spoorweg andere dan de in de artikelen 27 en 28 bedoelde schade, met name morele en fysische schade (pretium doloris) en esthetische schade, moet vergoeden.

**Artikel 30.
Wijze en beperking van de schadevergoeding bij dood of verwonding.**

§ 1. De in de artikelen 27, § 2, en 28, b, bedoelde schadevergoeding moet als kapitaal worden toegekend. Indien evenwel het nationale recht de toekenning van een rente toelaat, wordt de vergoeding op deze wijze toegekend, indien de gewone reiziger of de in artikel 27, § 2, bedoelde rechthebbenden zulks verlangen.

§ 2. Het bedrag van de overeenkomstig § 1 toe te kennen schadevergoeding wordt bepaald volgens het nationale recht. Voor de toepassing van de Uniforme Regelen geldt per reiziger evenwel een maximum-bedrag van 70 000 rekeneenheden in kapitaal of in een met dit kapitaal overeenstemmende jaarlijkse rente, indien in het nationale recht een lager maximum-bedrag is bepaald.

**Artikel 31.
Beperking van de schadevergoeding bij verlies of beschadiging van voorwerpen.**

Indien de spoorweg ingevolge artikel 26, § 1, tweede alinea, aansprakelijk is, moet hij per reiziger de schade tot ten hoogste een bedrag van 700 rekeneenheden vergoeden.

**Artikel 32.
Verbod tot beperking van aansprakelijkheid.**

Bepalingen in tarieven en in tussen de spoorweg en de reiziger gesloten bijzondere contracten, die de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood of verwonding van reizigers bij voorbaat geheel of gedeeltelijk uitsluiten, de op de spoorweg rustende bewijslast omkeren of lagere dan de in de artikelen 30, § 2, en 31, bepaalde bedragen vaststellen, zijn van rechtswege nietig. Deze nietigheid heeft evenwel geen nietigheid van de vervoerovereenkomst ten gevolge.

**Artikel 33.
Gecombineerd vervoer.**

- § 1. Behoudens § 2, zijn de bepalingen betreffende de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers niet van toepassing op schaden, die zijn ontstaan tijdens het vervoer op niet-spoorweglijnen, ingeschreven op de in de artikelen 3 en 10 van het Verdrag bedoelde lijst.
- § 2. Indien evenwel spoorrijtuigen per veerboot worden vervoerd, zijn de bepalingen betreffende de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers van toepassing op de in artikel 26, § 1, bedoelde schaden als gevolg van een aan de reiziger tijdens zijn verblijf in die rijtuigen of bij het in- of uitstappen overkomen ongeval in verband met de uitoefening van het spoorwegbedrijf. Voor de toepassing van de voorgaande alinea wordt onder "Staat, op wiens grondgebied het ongeval aan de reiziger is overkomen" verstaan, de Staat onder wiens vlag de veerboot vaart.
- § 3. Indien de spoorweg zich ten gevolge van buitengewone omstandigheden gedwongen ziet zijn exploitatie tijdelijk te onderbreken en de reizigers met een ander middel van vervoer vervoert of doet vervoeren, is hij volgens het voor dat vervoermiddel geldende recht aansprakelijk. Niettemin blijven artikelen 18 van het Verdrag en de artikelen 8, 48 tot en met 53 en 55 van de Uniforme Regelen van toepassing.

**HOOFDSTUK 2.
AANSPRAKELIJKHEID VAN DE SPOORWEG VOOR BAGAGE.**

**Artikel 34.
Collectieve aansprakelijkheid van de spoorwegen.**

- § 1. De spoorweg, die bagage ten vervoer heeft aangenomen tegen afgifte van een bagagebewijs, is aansprakelijk voor de uitvoering van het vervoer op het gehele traject tot aan de aflevering.
- § 2. Elke opvolgende spoorweg treedt door het enkele feit, dat hij de bagage overneemt, tot de vervoerovereenkomst toe en aanvaardt de daaruit voortvloeiende verplichtingen, onverminderd de bepalingen van artikel 51, § 3, betreffende de spoorweg van bestemming.

**Artikel 35.
Omvang van de aansprakelijkheid.**

- § 1. De spoorweg is aansprakelijk voor de schade, die door geheel of gedeeltelijk verlies of door beschadiging van bagage vanaf de aanneming ten vervoer tot aan de aflevering of door vertraging in de aflevering is ontstaan.
- § 2. De spoorweg is van deze aansprakelijkheid ontheven, indien het verlies, de beschadiging of de vertraging in de aflevering een gevolg is van schuld van de reiziger, een niet aan de spoorweg te wijten opdracht van de reiziger, eigen gebrek van de bagage om omstandigheden die de spoorweg niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhelpen.
- § 3. De spoorweg is van deze aansprakelijkheid ontheven, indien het verlies of de beschadiging een gevolg is van de bijzondere risico's, verbonden aan één of meer der volgende feiten:
- a) afwezigheid of gebrekkige toestand van de verpakking;
 - b) bijzondere aard van de bagage;
 - c) verzending als bagage van van het vervoer uitgesloten voorwerpen.

**Artikel 36.
Bewijslast.**

- § 1. Het bewijs, dat het verlies, de beschadiging of de vertraging in de aflevering door één der in artikel 35, § 2, genoemde feiten is veroorzaakt, rust op de spoorweg.
- § 2. Indien de spoorweg bewijst, dat het verlies of de beschadiging, gelet op de feitelijke omstandigheden, kan zijn ontstaan uit één of meer van de in artikel 35, § 3, genoemde bijzondere risico's, wordt vermoed, dat de schade daardoor is veroorzaakt. De rechthebbende heeft evenwel het recht te bewijzen, dat de schade geheel of gedeeltelijk niet door één dezer gevaren is veroorzaakt.

**Artikel 37.
Vermoeden van verlies van bagage.**

- § 1. De rechthebbende kan zonder nadere bewijsvoering een collo als verloren beschouwen, indien het niet binnen veertien dagen na het overeenkomstig artikel 23, § 3, gedane verzoek tot aflevering aan hem is afgeleverd of te zijner beschikking is gesteld.
- § 2. Indien een als verloren beschouwd collo binnen een jaar na het verzoek tot aflevering wordt teruggevonden, moet de spoorweg daarvan kennisgeven aan de rechthebbende, indien zijn adres bekend is of kan worden opgespoord.
- § 3. Binnen dertig dagen na ontvangst van deze kennisgeving kan de rechthebbende verlangen, dat het collo hem op één der stations van het traject wordt afgeleverd. In dit geval moet hij de kosten voor het vervoer van het collo van het station van verzending tot het station van aflevering betalen en de ontvangen schadevergoeding, onder aftrek van de daarin eventueel begrepen kosten, terugbetalen. Hij behoudt niettemin zijn in artikel 40 bedoelde recht op schadevergoeding voor vertraging in de aflevering.
- § 4. Indien het teruggevonden collo niet binnen de in § 3 bedoelde termijn is opgeëist of indien het collo meer dan een jaar na het verzoek tot aflevering wordt teruggevonden, beschikt de spoorweg daarover volgens de wetten en reglementen van de Staat, waartoe hij behoort.

**Artikel 38.
Schadevergoeding bij verlies.**

§ 1. Bij geheel of gedeeltelijk verlies van bagage moet de spoorweg, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding, betalen :

- a) indien het bedrag van de schade bewezen is, een aan dit bedrag gelijke schadevergoeding, die echter niet méér kan bedragen dan 40 rekeneenheden per ontbrekend kilogram-bruto-massa of 600 rekeneenheden per collo;
- b) indien het bedrag van de schade niet is bewezen, een schadevergoeding van 10 rekeneenheden per ontbrekend kilogram-bruto-massa of 150 rekeneenheden per collo.

De wijze van vergoeding, per ontbrekend kilogram of per collo, wordt door de internationale tarieven bepaald.

§ 2. De spoorweg moet bovendien de vervoerprijs, de douanerechten en de overige ter zake van het vervoer van het verloren collo betaalde bedragen terugbetalen.

Artikel 39. Schadevergoeding bij beschadiging.

§ 1. Bij beschadiging van bagage moet de spoorweg, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding betalen tot een bedrag gelijk aan de waardevermindering van de bagage.

§ 2. De schadevergoeding kan niet meer bedragen dan:

- a) het bij geheel verlies te betalen bedrag, indien de gehele bagage door de beschadiging in waarde is verminderd;
- b) het bij verlies van het in waarde verminderde gedeelte te betalen bedrag, indien slechts een gedeelte van de bagage door de beschadiging in waarde is verminderd.

Artikel 40. Schadevergoeding bij vertraging in de aflevering.

§ 1. Bij vertraging in de aflevering van bagage moet de spoorweg voor elk tijdvak van 24 uur of gedeelte daarvan te rekenen vanaf het verzoek tot aflevering, doch met een maximum van veertien dagen, betalen:

- a) indien de rechthebbende bewijst, dat daardoor een schade, met inbegrip van een beschadiging, is ontstaan, een aan het bedrag van de schade gelijke schadevergoeding tot het hoogste 0,40 rekeneenheid per kilogram bruto-massa of 7 rekeneenheden per collo van de vertraagd afgeleverde bagage;
- b) indien de rechthebbende niet bewijst, dat daardoor een schade is ontstaan, een forfaitaire schadevergoeding van 0,07 rekeneenheid per kilogram bruto-massa of 1,40 rekeneenheden per collo van de vertraagd afgeleverde bagage.

De wijze van vergoeding, per kilogram of per collo, wordt door de internationale tarieven bepaald.

§ 2. Bij geheel verlies van de bagage kan niet zowel de in § 1 bedoelde schadevergoeding als die van artikel 38 verschuldigd zijn.

§ 3. Bij gedeeltelijk verlies van de bagage wordt de in § 1 bedoelde schadevergoeding voor het niet-verloren gedeelte betaald.

§ 4. Bij niet als gevolg van vertraging in de aflevering ontstane beschadiging van de bagage kan zowel de in § 1 bedoelde schadevergoeding als die van artikel 39 verschuldigd zijn.

§ 5. In geen geval kan de som van de in § 1 bedoelde schadevergoeding en die van de artikelen 38 en 39 hoger zijn dan de schadevergoeding die verschuldigd is bij geheel

verlies van de bagage.

**Artikel 41.
Begeleide motorvoertuigen.**

- § 1. Bij aan de spoorweg te wijten vertraging in de verlading of bij vertraging in de aflevering van een begeleid motorvoertuig moet de spoorweg, indien de rechthebbende bewijst dat daardoor een schade is ontstaan, een schadevergoeding betalen die niet meer kan bedragen dan de vervoerprijs van het voertuig.
- § 2. Indien de rechthebbende, bij aan de spoorweg te wijten vertraging in de verlading, afziet van uitvoering van de vervoerovereenkomst, wordt de vervoerprijs van het voertuig en van de reizigers aan hem terugbetaald. Bovendien kan hij, indien hij bewijst dat door de vertraging een schade is ontstaan, een schadevergoeding vorderen, die niet meer kan bedragen dan de vervoerprijs van het voertuig.
- § 3. Bij geheel of gedeeltelijk verlies van een voertuig wordt de aan de rechthebbende voor de bewezen schade te betalen schadevergoeding berekend volgens de gebruikelijke waarde van het voertuig, doch kan deze vergoeding niet meer dan 8 000 rekeneenheden bedragen.
- § 4. Met betrekking tot in het voertuig achtergelaten voorwerpen is de spoorweg slechts aansprakelijk voor door zijn schuld veroorzaakte schade. De in totaal te betalen schadevergoeding kan niet meer dan 1 000 rekeneenheden bedragen. De spoorweg is alleen in geval van opzet aansprakelijk voor voorwerpen die buiten het voertuig werden achtergelaten.
- § 5 Een aanhanger met of zonder lading wordt beschouwd als een voertuig.
- § 6 Overigens gelden de bepalingen betreffende de aansprakelijkheid voor bagage eveneens voor het vervoer van begeleide motorvoertuigen.

**HOOFDSTUK 3.
GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN BETREFFENDE DE AANSPRAKELIJKHEID.**

**Artikel 42.
Verbod van het recht om aansprakelijkheidsbeperkingen in te roepen**

De bepalingen van de artikelen 30, 31 en 38 tot en met 41 van de Uniforme Regelen of die van het nationaal recht die de schadevergoeding tot een bepaald bedrag beperken zijn niet van toepassing indien het is bewezen dat de schade die voortvloeit uit een daad of een nalatigheid vanwege de spoorwegen ofwel met de bedoeling zulke schade te veroorzaken ofwel begaan uit roekeloosheid of met het besef dat zulke schade vermoedelijk zal ontstaan.

**Artikel 43.
Rente over de schadevergoeding**

- § 1. Wanneer de berekening van de schadevergoeding de omrekening van bedragen uitgedrukt in vreemde munteenheden vereist, wordt deze berekend volgens de koers op de dag en de plaats van uitbetaling van de vergoeding.

- § 2. De rechthebbende kan rente ten bedrage van vijf procent 's jaars over de schadevergoeding verlangen, vanaf de dag van de in artikel 49 bedoelde vordering buiten rechte, of, bij gebreke daarvan, vanaf de dag van de vordering in rechte.
- §3 Voor de ingevolge de artikelen 27 en 28 verschuldigde schadevergoeding loopt de rente evenwel eerst vanaf de dag waarop de voor de vaststelling van het vergoedingsbedrag bepalende feiten zijn voorgevallen, indien deze dag later ligt dan die van de vergoeding in of buiten rechte.
- § 4. Met betrekking tot bagage is de rente slechts verschuldigd indien de schadevergoeding meer bedraagt dan 8 rekeneenheden per bagagebewijs.
- § 5. Met betrekking tot bagage loopt, indien de rechthebbende niet binnen een hem gestelde redelijke termijn de voor de definitieve regeling van de vordering nodige bewijsstukken aan de spoorweg overlegt, de rente niet tussen de afloop van deze termijn en de daadwerkelijke overlegging van de stukken.

Artikel 44.
Aansprakelijkheid bij een kernongeval.

De spoorweg is ontheven van de ingevolge de Uniforme Regelen op hem rustende aansprakelijkheid; , indien de schade is veroorzaakt door een kernongeval en de exploitant van een kerninstallatie of een voor hem in de plaats tredende persoon voor die schade aansprakelijk is ingevolge de wetten en reglementen van een Staat, die de aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie regelen.

Artikel 45.
Aansprakelijkheid van de spoorweg voor zijn personeel.

De spoorweg is aansprakelijk voor zijn personeel en voor andere personen, van wier diensten hij gebruik maakt bij de uitvoering van het vervoer.
Indien evenwel dit personeel of deze andere personen, op verzoek van een reiziger diensten verrichten, waartoe de spoorweg niet verplicht is, worden zij geacht te handelen voor rekening van de reiziger, aan wie zij deze diensten verlenen.

Artikel 46.
Andere vorderingen.

In alle gevallen, waarvoor de Uniforme Regelen gelden, kan een vordering tot schadevergoeding ongeacht de rechtsgrond, tegen de spoorweg slechts worden ingesteld onder de voorwaarden en beperkingen van deze regelen.
Hetzelfde geldt voor een tegen het personeel en de andere personen, voor wie de spoorweg ingevolge artikel 45 aansprakelijk is, ingestelde vordering.

Artikel 47.
Bijzondere bepalingen.

- § 1. Behoudens artikel 41, wordt de aansprakelijkheid van de spoorweg voor schade ten gevolge van vertraging of opheffing van een trein of missen van een aansluiting geregeld door de wetten en reglementen van de Staat, waar het feit is voorgevallen.
- § 2. Behoudens artikel 26, is de spoorweg met betrekking tot voorwerpen en dieren, die de reiziger ingevolge artikel 15, § 5, zelf moet bewaken, en voorwerpen, die de reiziger op zich draagt, slechts aansprakelijk voor door zijn schuld veroorzaakte schade.

- § 3. De overige artikelen van titel III en titel IV zijn op de gevallen van §§ 1 en 2 niet van toepassing.

**TITEL IV.
VORDERING IN EN BUITEN RECHTE.**

Artikel 48.

Vaststelling van gedeeltelijk verlies of beschadiging van bagage.

- § 1. Indien een gedeeltelijk verlies of een beschadiging van bagage door de spoorweg wordt ontdekt of vermoed of door de rechthebbende wordt beweerd, moet de spoorweg onverwijld en zo mogelijk in tegenwoordigheid van de rechthebbende een proces-verbaal opmaken, dat naar gelang van de aard van de schade de toestand en de massa van de bagage en zo mogelijk de omvang, de oorzaak en het tijdstip van ontstaan van de schade vermeldt.
Een afschrift van dit proces-verbaal met kosteloos aan de rechthebbende worden verstrekt.
- § 2. Indien de rechthebbende niet met de vermeldingen in het proces-verbaal instemt, kan hij verlangen, dat de toestand en de massa van de bagage en de oorzaak en het bedrag van de schade worden vastgesteld door een door partijen of de rechter benoemde deskundige. De procedure is onderworpen aan de wetten en reglementen van de Staat, waar de vaststelling geschiedt.
- § 3. Bij verlies van colli moet de rechthebbende ten behoeve van het onderzoek door de spoorweg een zo nauwkeurig mogelijke omschrijving van de verloren colli geven.

Artikel 49.

Vordering buiten rechte.

- § 1. Vorderingen buiten rechte met betrekking tot de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers moeten schriftelijk bij één der volgende spoorwegen worden ingediend:
- a) De aansprakelijke spoorweg; indien ingevolge artikel 26, § 4, twee spoorwegen aansprakelijk zijn, bij één van hen;
 - b) De spoorweg van vertrek;
 - c) De spoorweg van bestemming;
 - d) De spoorweg van de woonplaats of de gewone verblijfplaats van de reiziger, voor zover de Maatschappelijke Zetel van deze spoorweg zich op het grondgebied van een Lid-Staat bevindt.
- § 2. Andere vorderingen buiten rechte met betrekking tot de vervoerovereenkomst moeten schriftelijk bij de in artikel 51, §§ 2 en 3, bedoelde spoorweg worden ingediend.
Bij de regeling van de vordering kan de spoorweg de teruggave van de vervoerbewijzen of bagagebewijzen verlangen.
- § 3. Tot het indienen van een vordering buiten rechte zijn gerechtigd de personen, die volgens artikel 50 gerechtigd zijn een vordering in rechte tegen de spoorweg in te stellen.
- § 4. Het vervoerbewijs, het bagagebewijs en de overige bescheiden, die de rechthebbende bij zijn vordering wil voegen, moeten worden overgelegd in origineel of in, op verzoek van de spoorweg, behoorlijk gewaarmerkt afschrift.

Artikel 50.

Personen, die een vordering in rechte tegen de spoorweg kunnen instellen.

Een vordering in rechte kan tegen de spoorweg worden ingesteld door degene, die het vervoerbewijs of het bagagebewijs overlegt, of, bij gebreke daarvan, zijn recht op andere wijze bewijst.

Artikel 51.

Spoorwegen, tegen welke een vordering in rechte kan worden ingesteld.

- § 1. Een op de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers gegronde vordering in rechte kan slechts worden ingesteld tegen de in de zin van artikel 26, § 4, aansprakelijke spoorweg. In geval van coëxploitatie tussen spoorwegen heeft de eiser de keuze tussen beide.
- § 2. Een vordering in rechte tot terugbetaling van een ingevolge de vervoerovereenkomst betaald bedrag kan worden ingesteld tegen de spoorweg, die dit bedrag heeft geïnd, of tegen de spoorweg, ten bate waarvan dit bedrag is geïnd.
- § 3. Andere vorderingen in rechte uit de vervoerovereenkomst kunnen worden ingesteld tegen de spoorweg van vertrek, de spoorweg van bestemming of de spoorweg waarop het feit, waaruit de vordering is ontstaan, is voorgevallen. Tegen de spoorweg van bestemming kan de vordering zelfs worden ingesteld, indien deze de bagage niet heeft overgenomen.
- § 4. Indien de eiser de keuze tussen verschillende spoorwegen heeft, vervalt zijn keuzerecht, zodra de vordering tegen één van hen in rechte is ingesteld.
- § 5. Een vordering in rechte kan tegen een andere dan de in de §§ 2 en 3 bedoelde spoorwegen worden ingesteld bij wijze van tegenvordering of exceptie in een geding over een op dezelfde vervoerovereenkomst gegronde vordering.

Artikel 52.

Bevoegdheid.

- § 1. Op de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers gegronde vorderingen in rechte kunnen slechts worden ingesteld bij de bevoegde rechter van de Staat, op wiens grondgebied het ongeval aan de reiziger is overkomen, tenzij in overeenkomsten tussen de Staten of concessies anders is bepaald.
- § 2. Andere op de Uniforme Regelen gegronde vorderingen in rechte kunnen slechts worden ingesteld bij de bevoegde rechter van de Staat, waartoe de gedaagde spoorweg behoort, tenzij in overeenkomsten tussen de Staten of concessies anders is bepaald. Indien een spoorweg in verschillende Staten zelfstandige netten exploiteert, wordt elk dezer netten als een afzonderlijke spoorweg beschouwd voor de toepassing van deze paragraaf.

Artikel 53.

Verval van de vordering wegens aansprakelijkheid in geval van dood en verwonding van reizigers.

- § 1. Elke op de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers gegronde vordering vervalt, indien de rechthebbende niet binnen zes maanden, nadat hij van de schade kennis heeft gekregen, van het aan de reiziger overkomen ongeval heeft kennis gegeven aan één der spoorwegen, bij wie een vordering buiten rechte volgens artikel 49, § 1, kan worden ingesteld. Indien de rechthebbende mondeling van het ongeval kennis geeft aan de spoorweg,

moet deze aan hem een bevestiging van deze mondelinge kennisgeving afgeven.

§ 2. De vordering vervalt evenwel niet, indien:

- a) de rechthebbende binnen de in § 1 bedoelde termijn een vordering buiten rechte bij één der in artikel 49, § 1, bedoelde spoorwegen heeft ingediend;
- b) de aansprakelijke spoorweg of, indien ingevolge artikel 26, § 4, twee spoorwegen aansprakelijk zijn, één van hen binnen de in § 1 bedoelde termijn op een andere wijze van het aan de reiziger overkomen ongeval kennis heeft gekregen;
- c) van het ongeval niet of te laat is kennis gegeven ten gevolge van niet aan de rechthebbende te wijten omstandigheden;
- d) de rechthebbende bewijst, dat het ongeval is veroorzaakt door schuld van de spoorweg.

Artikel 54.

Verval van de vordering uit de overeenkomst van bagagevervoer.

§ 1. Door de inontvangstneming van de bagage door de rechthebbende vervalt elke vordering tegen de spoorweg uit de vervoerovereenkomst wegens gedeeltelijk verlies, beschadiging of vertraging in de aflevering.

§ 2. De vordering vervalt evenwel niet:

- a) bij gedeeltelijk verlies of beschadiging, indien:
 1. het verlies of de beschadiging overeenkomstig artikel 48 is vastgesteld voor de inontvangstneming van de bagage door de rechthebbende;
 2. de vaststelling, die overeenkomstig artikel 48 had moeten geschieden, slechts door schuld van de spoorweg achterwege is gebleven;
- b) bij uiterlijk niet waarneembare schade, die is vastgesteld na de inontvangstneming van de bagage door de rechthebbende, indien deze:
 1. de vaststelling overeenkomstig artikel 48 onmiddellijk na de ontdekking van de schade en binnen drie dagen na de inontvangstneming van de bagage verlangt en
 2. bovendien bewijst, dat de schade tussen de aanneming ten vervoer en de aflevering is ontstaan;
- c) bij vertraging in de aflevering, indien de rechthebbende binnen een en twintig dagen zijn rechten bij één der in artikel 51, § 3, bedoelde spoorwegen heeft doen gelden;
- d) indien de rechthebbende bewijst, dat de schade een gevolg is van opzet of grove schuld van de spoorweg ;
- e) voor de andere rechthebbenden door verloop van drie jaar na de dag van het overlijden van de reiziger, doch van ten hoogste vijf jaar na de dag van het ongeval.

§ 3. Andere vorderingen uit de vervoerovereenkomst verjaren door verloop van één jaar. De verjaringstermijn bedraagt evenwel twee jaar, indien de vordering gegrond is op:

- a) een opzettelijk veroorzaakte schade;
- b) bedrog.

Artikel 55.

Verjaring van de vordering.

§ 1. De op de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers gegronde vorderingen tot schadevergoeding verjaren:

- a) voor de reiziger door verloop van drie jaar na de dag van het ongeval;
- b) voor de andere rechthebbenden door verloop van drie jaar na de dag van het overlijden van de reiziger, doch van ten hoogste vijf jaar na de dag van het ongeval.

§ 2. Andere vorderingen uit de vervoerovereenkomst verjaren door verloop van één jaar. De verjaringstermijn bedraagt evenwel twee jaar, indien de vordering gegrond is op:

- a) een opzettelijk veroorzaakte schade;
- b) bedrog.

De verjaringstermijn bedraagt evenwel twee jaar indien de vordering gegrond is op een schade voortvloeiende uit een daad of een nalatigheid, ofwel met de bedoeling zulke schade te veroorzaken, ofwel begaan uit roekeloosheid en met het besef dat zulke schade vermoedelijk zal ontstaan.

§ 3. De in § 2 bedoelde verjaring begint bij vorderingen:

- a) tot schadevergoeding wegens geheel verlies: op de veertiende dag na afloop van de in artikel 23, § 3, bedoelde termijn;
 - b) tot schadevergoeding wegens gedeeltelijk verlies, beschadiging of vertraging in de aflevering: op de dag van de aflevering;
 - c) tot betaling of terugbetaling van de vervoerprijs, bijkomende kosten of boeten of tot correctie in geval van onjuiste toepassing van een tarief of van vergissing bij de berekening of de inning: op de dag van betaling of, indien niet betaald is, op de dag waarop had moeten worden betaald;
 - d) tot betaling van door de douane of andere overheidsinstanties nagevorderde rechten: op de dag van deze navordering;
 - e) in alle overige gevallen betreffende het reizigersvervoer: op de dag van afloop van de geldigheid van het vervoerbewijs.
- De als begin van de verjaringstermijn vermelde dag is nimmer in deze termijn begrepen.

§ 4. Indien overeenkomstig artikel 49 een vordering buiten rechte met de nodige bewijsstukken bij de spoorweg is ingediend, is de verjaring geschorst tot de dag, waarop de spoorweg de vordering schriftelijk afwijst en de stukken teruggeeft. Bij gedeeltelijke erkenning van de vordering begint de verjaringstermijn weer te lopen voor het nog-betwiste gedeelte van de vordering. Het bewijs van de ontvangst van de vordering of van het antwoord en van de teruggave van de stukken rust op degene, die zich daarop beroept.

Latere vorderingen buiten rechte met dezelfde inhoud schorsen de verjaring niet.

§ 5. Een verjaarde vordering kan niet meer in rechte worden ingesteld, zelfs niet bij wijze van tegenvordering of exceptie.

§ 6. Behoudens de voorafgaande bepalingen, geldt voor de schorsing en de stuiting van de verjaring het nationale recht.

**TITEL V.
ONDERLINGE BETREKKINGEN TUSSEN DE SPOORWEGEN.**

**Artikel 56.
Verrekening tussen spoorwegen.**

Elke spoorweg moet aan de betrokken spoorwegen het hun toekomende aandeel van een vervoerprijs, die hij geïnd heeft of had moeten innen, betalen.

**Artikel 57.
Regres bij verlies of beschadiging.**

- § 1. De spoorweg, die volgens de Uniforme Regelen een schadevergoeding wegens geheel of gedeeltelijk verlies of beschadiging van bagage heeft betaald, heeft recht van regres jegens de bij het vervoer betrokken spoorwegen overeenkomstig de volgende bepalingen:
- a) de spoorweg, die de schade heeft veroorzaakt, is daarvoor alléén aansprakelijk;
 - b) indien de schade is veroorzaakt door meer spoorwegen, is elk van hen aansprakelijk voor de door hem veroorzaakte schade; is deze toedeling niet mogelijk, dan wordt de schadevergoeding onder hen volgens c verdeeld;
 - c) indien niet kan worden bewezen, dat de schade door één of meer spoorwegen is veroorzaakt, wordt de schadevergoeding onder alle bij het vervoer betrokken spoorwegen verdeeld, met uitsluiting van hen die bewijzen, dat de schade niet op hun lijnen is veroorzaakt; de verdeling geschiedt naar evenredigheid van de tariefkilometers.
- § 2. Indien één der spoorwegen niet kan betalen, wordt het te zijnen laste komende en door hem niet betaalde aandeel onder de andere bij het vervoer betrokken spoorwegen verdeeld naar evenredigheid van de tariefkilometers.

Artikel 58. Regres bij vertraging in de aflevering.

Artikel 57 is van toepassing op wegens vertraging in de aflevering betaalde schadevergoeding. Indien de vertraging door meer spoorwegen is veroorzaakt, wordt de schadevergoeding onder deze spoorwegen verdeeld naar evenredigheid van de duur van de op hun lijnen ontstane vertraging.

**Artikel 59.
Regres-procedure.**

- § 1. De spoorweg, jegens welke een in de artikel 57 en 58 bedoelde regres wordt uitgeoefend, kan de gegrondheid van de betaling door de spoorweg, die het regres uitoefent, niet betwisten, indien de schadevergoeding door de rechter is vastgesteld en hij naar behoren was gedagvaard tot tussenkomst in het geding. De rechter, bij wie de hoofdvordering aanhangig is, stelt de termijnen voor de betekening van de dagvaarding en voor de tussenkomst vast.
- § 2. De spoorweg, die het regres uitoefent, moet zijn vordering instellen in één geding tegen alle spoorwegen, met welke hij geen schikking heeft getroffen, op straffe van verlies van zijn regres jegens de niet-gedagvaarde spoorwegen.
- § 3. De rechter beslist in één uitspraak over alle bij hem aanhangige vorderingen.
- § 4. De spoorwegen tegen welke een vordering is ingesteld, kunnen geen verder regres uitoefenen.

§ 5. Regres kan niet worden uitgeoefend door instelling van een vordering in het geding betreffende de door de rechthebbende uit de vervoerovereenkomst ingestelde vordering tot schadevergoeding.

**Artikel 60.
Bevoegdheid voor regres.**

§ 1. De rechter van de zetel van de spoorweg, jegens welke het regres wordt uitgeoefend, is uitsluitend bevoegd voor deze vorderingen.

§ 2. Indien de vordering tegen meer spoorwegen moet worden ingesteld, heeft de eisende spoorweg de keuze tussen de ingevolge § 1 bevoegde rechters.

**Artikel 61.
Overeenkomsten betreffende regres.**

De spoorwegen kunnen bij overeenkomst afwijken van de bepalingen betreffende het wederzijds regres van deze Titel, met uitzondering van die van artikel 59, § 5.

**TITEL VI.
UITZONDERINGSBEPALINGEN.**

**Artikel 62.
Afwijkingen.**

De bepalingen van de Uniforme Regelen hebben geen voorrang boven de regelingen, die bepaalde Staten voor het vervoer tussen hen moeten treffen op grond van bepaalde verdragen, zoals de verdragen betreffende de Europese Gemeenschap voor kolen en staal en de Europese Economische Gemeenschap.